

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 16 sierpnia 2010 r.

tekst ujednolicony

**Pan
Prof. dr hab. inż. Ryszard K. Pisarski
Rektor
Państwowej Wyższej Szkoły
Zawodowej im. Witelona
w Legnicy**

P/10/071
LWR-4101-04-03/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. Witelona w Legnicy (zwanej dalej *PWSZ lub Uczelnią*), w zakresie wykorzystania środków publicznych w latach 2008–2010 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 29 lipca 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W latach 2008–2009 *PWSZ* prowadziła zajęcia dydaktyczne na 4 Wydziałach i 7 kierunkach studiów w 2008 r. oraz 5 Wydziałach i 11 kierunkach w 2009 r. W 2008 r. w *PWSZ* studiowało 6.539 osób (4.091 - na studiach stacjonarnych i 2.448 - na studiach niestacjonarnych), natomiast w 2009 r. liczba studentów zmniejszyła się do 5.788 osób (3.594 - na studiach stacjonarnych i 2.194 - na studiach niestacjonarnych).

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

W 2008 r. Uczelnia otrzymała z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dotacje w łącznej kwocie 29.725,4 tys. zł, z przeznaczeniem na: działalność dydaktyczną (22.650,1 tys. zł), zadania związane z kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych (349,9 tys. zł), realizację przysposobienia obronnego (51,4 tys. zł), pomoc materialną dla studentów i doktorantów (4.674 tys. zł) oraz na inwestycje (2.000,0 tys. zł). Z przyznanej kwoty wykorzystano 29.365,7 tys. zł, tj. 98,8%. W 2009 r. przyznana dotacja wyniosła 29.283 tys. zł, z przeznaczeniem na działalność dydaktyczną (23.534,2 tys. zł), na zadania związane z kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych (368,3 tys. zł), na realizację przysposobienia obronnego (28,9 tys. zł), na pomoc materialną dla studentów i doktorantów (4.473,6 tys. zł) oraz na inwestycje (878,0 tys. zł). Dotację tę wykorzystano w kwocie 28.592,0 tys. zł, tj. 97,6%.

Dotacje na inwestycje przyznane w 2008 r. i 2009 r. na realizację zadania „*Adaptacja budynku przy ul. Mickiewicza 10 na Akademik*” wykorzystane zostały w każdym roku budżetowym w całości. Niewykorzystane natomiast w 2008 r. środki dotacji na działalność dydaktyczną na zwiększenie wynagrodzeń pracowników w kwocie 89,2 tys. zł oraz na zadania związane z kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych w kwocie 310,9 tys. zł, a w 2009 r. odpowiednio w kwotach 362,6 tys. zł oraz 328,4 tys. zł, pozostawały w dyspozycji *Uczelni* do wykorzystania w latach następnych².

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność PWSZ w skontrolowanym zakresie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Stwierdzone nieprawidłowości polegają na: naliczaniu 50% kosztów uzyskania przychodów od wynagrodzeń z tytułu praw autorskich i praw pokrewnych, pomimo braku - wymaganej zarządzeniem Rektora PWSZ - dokumentacji potwierdzającej wykonanie tych prac; wypłacaniu przyznanych stypendiów w jednym miesiącu za kilka okresów; przekazaniu rozliczenia inwestycji pn. „*Adaptacja budynku przy ul. Mickiewicza 10 na akademik*” z prawie 4 miesięcznym opóźnieniem; niecelowym i niegospodarnym wydatkowaniu środków w łącznej kwocie 163,2 tys. zł: na zakup samochodu służbowego oraz ponoszenie kosztów zastępstwa procesowego, w związku z niezgodnym z prawem zwolnieniem pracowników, potwierdzonych wyrokami sądowymi.

² art. 98 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym – Dz. U. Nr 164, poz. 1365, ze zm.

1. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia naruszenie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych³. Stwierdzono bowiem, iż w latach 2008-2009 PWSZ jako płatnik podatku dochodowego naliczała pracownikom będącym nauczycielami akademickimi podwyższone 50% koszty uzyskania przychodów, pomimo, iż w umowach o pracę nie wyodrębniono proporcji wynagrodzeń, co do których mogły być one zastosowane, a pracownicy nie składali dokumentacji potwierdzającej wykonanie prac będących przedmiotem prawa autorskiego i praw pokrewnych określonej zarządzeniem Rektora PWSZ⁴.

Senat PWSZ uchwałą z dnia 12 marca 1999 r., zmienioną uchwałami z 10 stycznia 2001 r. i 21 lutego 2001 r. określił zasady stosowania przez PWSZ podwyższonych kosztów uzyskania przychodów w związku z realizacją prawa autorskiego i praw pokrewnych przez nauczycieli akademickich. Natomiast zarządzeniem Rektora z dnia 15 marca 1999 r. określono, iż dokumentami potwierdzającymi wykonanie prac będących przedmiotem prawa autorskiego będą: oświadczenia pracowników o udziale prac twórczych w pobieranym wynagrodzeniu, ewidencje utworów, prac będących przedmiotem praw autorskich, wnioski pracowników o wyliczenie rocznego dochodu z uwzględnieniem zwiększonych kosztów uzyskania przychodu oraz aneksy do umów o pracę.

Dopiero od 1 stycznia 2010 r., Senat Uczelni określił górną granicę udziału prac o charakterze twórczym na poziomie 80% stawki wynagrodzenia zasadniczego (pozostałe 20% przypada na prace organizacyjne).

Pomimo braku wymaganej dokumentacji potwierdzającej wykonanie prac będących przedmiotem praw autorskich (w badanym okresie żaden z objętych badaniem 60 pracowników nie posiadał przedmiotowej dokumentacji) nielegalnie zastosowano podwyższone koszty uzyskania przychodów w 2008 r. w łącznej kwocie 758,0 tys. zł (w stosunku do wypłaconych wynagrodzeń w kwocie 1.721,7 tys. zł), a w 2009 roku 799,2 tys. zł (w stosunku do wypłaconych wynagrodzeń w kwocie 1.809,3 tys. zł).

2. Zasady rozliczania kosztów kształcenia studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych określone zostały w polityce rachunkowości dopiero 17 maja 2010 r. zarządzeniem Rektora. Podział kosztów działalności dydaktycznej na koszty studiów stacjonarnych i niestacjonarnych dokonywany był od tego czasu wg udziału liczby godzin realizowa-

³ Dz. U. z 2000 r. Nr 14, poz. 176, ze zm.

⁴ Zarządzenie nr 4A/99 z dnia 15 marca 1999 r.

nych na poszczególnych trybach kształcenia do łącznej liczby godzin, a koszty na poszczególnych wydziałach ustalane były wg udziału ilości godzin zajęć zrealizowanych na wydziale do łącznej liczby godzin zajęć na PWSZ za poprzedni rok akademicki. Uczelnia poniosła stratę na studiach niestacjonarnych w wysokości 999,5 tys. zł, wobec 847,0 tys. zł zysku w roku 2008. Strata ta – wg wyjaśnień Pana Rektora była „wynikiem przyjętego sposobu rozliczania kosztów, których rozliczenie, w danym roku kalendarzowym nie uwzględnia wszystkich kosztów na nowopowstałych kierunkach kształcenia”.

3. Działaniem nielegalnym, albowiem stojącym w sprzeczności z art. 184 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym⁵ zwanej dalej *ustawą Psw*, a także wbrew postanowieniom *Regulaminu pomocy materialnej dla studentów* (§5 pkt 9), było nie-
dochowanie wymogu wypłaty stypendiów co miesiąc.

W roku akademickim 2009/2010 stypendia socjalne, mieszkaniowe, dla osób niepełnosprawnych, za wyniki w nauce i sporcie oraz na wyżywienie za miesiąc październik, listopad i grudzień wypłacone zostały jednorazowo w miesiącu grudniu. Natomiast w roku akademickim 2008/2009 ww stypendia za miesiąc październik i listopad wypłacono jednorazowo w miesiącu listopadzie. Opóźnienia te spowodowane były powołaniem Komisji Stypendialnej na rok akademicki 2009/2010 oraz rozdysponowaniem środków z dotacji na poszczególne rodzaje stypendiów przez Rektora PWSZ dopiero w dniu 26 października 2009 r. oraz wynikały z określenia terminów na składanie wniosków o przyznanie stypendium za wyniki w nauce w Regulaminach pomocy materialnej dla studentów (do 10 listopada).

4. Uczelnia, do czasu oddania inwestycji pn. „*Adaptacja budynku przy ul. Mickiewicza 10 na akademik*” (z końcem 2009 r.), nie prowadziła domów i stołówek studenckich. Pomimo braku wpływów z tytułu opłat za korzystanie z domów i stołówek studenckich oraz innych przychodów, w tym za wynajem pomieszczeń w domach i stołówkach studenckich, z których mogła dofinansować adaptację akademika, PWSZ zmniejszyła środki funduszu na pomoc materialną dla studentów i doktorantów w 2007 roku o kwotę 1.831,2 tys. zł, a w 2008 roku o kwotę 1.200,0 tys. zł. Środki te, zwrócono na rachunek funduszu w dniu 28 lipca 2009 r. w następstwie zalecenia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, po kontroli Uczelni przez MNiSzW w 2009 r. Wg wyjaśnień Pana Rektora (cyt.) „kwota (3.031,2 tys. zł) z *Funduszu Pomocy Materialnej dla Studentów* nie została wydatkowana na zadanie inwestycyjne – *adaptacja na akademik budynku przy ul. Mickiewicza 10*, a jedynie przeksięgowana na fundusz

zasadniczy w latach 2007 i 2008. W roku 2009 została wyksięgowana z fundusz zasadniczego na Fundusz Pomocy Materialnej dla Studentów i środki finansowe przekazano z rachunku podstawowego uczelni na wyodrębniony rachunek bankowy Fundusz Pomocy Materialnej dla Studentów”.

5. Najwyższa Izba Kontroli jako niegospodarny i niecelowy, ocenia zakup w dniu 12 listopada 2008 r. za kwotę 160 tys. zł samochodu służbowego Audi A6 w sytuacji, gdy w momencie zakupu PWSZ posiadała 2 samochody służbowe, tj. Chryslera Voyagera oraz Toyotę Avensis rok produkcji 2003 (zbyta w dniu 9 grudnia 2008 r.), a równie korzystne parametry, jak i standard jakości, zapewniały samochody innych marek, ale o znacznie niższych cenach jednostkowych. Zauważyć należy, iż z zakupionego samochodu korzystał przede wszystkim Kanclerz PWSZ (na 28.382 km przebiegu pojazdu w przypadku 24.669 km (86,9%) dysponentem samochodu był Kanclerz PWSZ, z tego 5.589 km (ponad 372 km miesięcznie) przypadało na przejazdy po terenie miasta Legnica). Koszt przebiegu 1 kilometra, bez uwzględnienia kosztów amortyzacji wyniósł 1,6253 zł i był prawie dwukrotnie wyższy (190%) od maksymalnej stawki za kilometr przebiegu pojazdu określonej w rozporządzeniu Ministra Transportu z dnia 23 października 2007 r.⁶ Nie bez znaczenia pozostaje również fakt, iż zakup tak drogiego samochodu wymusza wyższe koszty eksploatacji a w szczególności wyższe są koszty ubezpieczenia pojazdu, które w badanym okresie wyniosły 17.761 zł oraz koszty napraw i przeglądów okresowych, które wyniosły 12.698,4 zł.

6. Z naruszeniem przepisu określonego w § 16 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa⁷, było niedotrzymanie 60 – dniowego terminu przekazania rozliczenia inwestycji finansowanej z budżetu państwa pn. „*Adaptacja budynku przy ul. Mickiewicza 10 na akademik*”. Rozliczenie to zostało przekazane do MNiSW dopiero w dniu 15 czerwca 2010 r., tj. po niespełna pół roku od dnia, w którym był dokonany odbiór końcowy inwestycji, tj. 21 grudnia 2009 r. (a więc dopiero w czasie kontroli NIK). Nieterminowe rozliczenie dotacji nosi znamiona naruszenia dyscypliny finansów publicznych, z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁸. NIK nie wnosi

⁵ Dz. U. z 2005 r. Nr 164 poz. 1365 ze zm.

⁶ Dz. U. z 2007 r. Nr 201 poz. 1462

⁷ Dz. U. z 2006 r. Nr 120 poz. 831

⁸ Z art. 9 ust 2 Vide przypis 6.

natomiast uwag do terminowości wykorzystania dotacji. Przyznana na dany rok wykorzystana została w tym samym roku w pełnej wysokości.

7. Najwyższa Izba Kontroli zwraca również uwagę na niezgodny z obowiązującym prawem sposób rozwiązywania umów o pracę z pracownikami PWSZ. W okresie objętym kontrolą w 3 przypadkach przywrócono do pracy pracowników, którym wypowiedziano umowę o pracę, co skutkowało dodatkowymi wydatkami. W okresie objętym kontrolą PWSZ w związku z przywróceniem pracowników do pracy poniosła koszty procesów w łącznej wysokości 3,2 tys. zł oraz wypłaciła wynagrodzenia (za okres pozostawania bez pracy) w łącznej kwocie 41,7 tys. zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1. Zapewnienie stosowania i przestrzegania przez pracowników PWSZ wymogu dokumentowania wykonania prac będących przedmiotem prawa autorskiego oraz wprowadzenie stosownych aneksów umów o pracę.**
- 2. Dokonywanie comiesięcznych wypłat stypendiów przyznawanych studentom, zgodnie z art. 184 ustawy Psw.**
- 3. Terminowe rozliczanie inwestycji finansowanych z budżetu państwa.**
- 4. Dokonywanie wydatków w sposób oszczędny i gospodarny zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych, m.in. poprzez zaprzestanie finansowania ze środków publicznych kosztów nie obejmujących inwestowania w edukację studentów i rozwój uczelni.**
- 5. Prowadzenie rozliczeń kosztów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w sposób, umożliwiający przyporządkowanie ich do poszczególnych studiów.**

Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Rektora o przesłanie w terminie 14 dni, od daty jego otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61. ust. 1 ustawy o NIK, w terminie siedmiu dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Panu Rektorowi przysługuje prawo zgłoszenia

na piśmie do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji Najwyższej Izby Kontroli.